

CBE, Postbus 80125, 3508 TC Utrecht

College van Beroep voor de Examens
ex artikel 7.60 van de Wet op het hoger
onderwijs en wetenschappelijk onderzoek

Bezoekadres
Heidelberglaan 8, Utrecht

UITSPRAAK

Ons kenmerk	CBE/K16 03 027
Telefoon	030 253 30 75
Fax	030 253 77 70
E-mail	cbe.jz@uu.nl
Website	www.uu.nl
Datum	10 juni 2016
Onderwerp	Beroep [appellante]

Het College van beroep voor de examens aan de Universiteit Utrecht (hierna: het College) heeft de volgende uitspraak gedaan op het beroep van:

[appellante], te [woonplaats], appellante,

tegen

[de examencommissie] bachelors MCW, verweerster,

I. Ontstaan en loop van het geding

Appellante heeft op 23 maart 2016 beroep ingesteld tegen het besluit van verweerster van 18 februari 2016, aangevuld met gronden op 19 april 2014.

Het College heeft op 22 april 2016 het beroepschrift doorgezonden aan de voorzitter van de examencommissie met het verzoek om in overleg met betrokkenen na te gaan of een minnelijke schikking mogelijk is en het resultaat van dat overleg uiterlijk binnen drie weken schriftelijk mee te delen aan het College. De voorzitter van het College heeft besloten om de poging om tot een minnelijke schikking te komen achterwege te laten, naar aanleiding van het verzoek van verweerster waarmee appellante heeft ingestemd. Op 11 mei 2016 ontving het College het verweerschrift.

Het beroep is behandeld ter openbare zitting van het College op 19 mei 2016, waar appellante in persoon is verschenen vergezeld van [haar gemachtigde]. Verweerster is vertegenwoordigd door [haar lid] en [haar secretaris] dr. E. Blaauw, vergezeld door [...].

II. Motivering

Op 18 februari 2016 heeft verweerster geoordeeld dat appellante zich bij een paper, een toetsonderdeel van de cursus Playful Media Cultures, schuldig heeft gemaakt aan plagiaat in de zin van artikel 5.15 van de Onderwijs- en examenregeling 2015-2016 bacheloropleidingen Geesteswetenschappen (OER) en dat om deze reden als sanctie een berisping wordt opgenomen in Osiris en het paper ongeldig is verklaard.

Appellante heeft aangevoerd dat sprake is geweest van een tekortkoming in de begeleiding door de docenten tijdens de door haar gevolgde cursussen, specifiek ten aanzien van het schrijven van papers en regels over bronvermelding, citaten en parafaseren. Zij beroept zich op het recht op begeleiding, zoals neergelegd in diverse artikelen in de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW), de OER, het Studentenstatuut en de cursushandleiding.

De beoordeling van het paper heeft plaatsgevonden in januari 2016, zeven maanden nadat zij het verzoek tot beoordeling bij de examencommissie had ingediend, naar aanleiding van een klacht die zij had ingediend. Vóór het inleveren van het paper in juni 2015 is zij er nooit op gewezen dat haar bronvermelding of het toepassen van vertalingen, parafraseringen of citaten tot plagiaat zou kunnen leiden. Appellante kreeg de indruk dat de melding van plagiaat en de lage beoordelingen te maken hadden met haar klacht wegens tekortkoming in begeleiding door deze docenten. Zij heeft zich tot het uiterste ingespannen om de problemen die zij heeft ervaren bij het schrijven van papers te overwinnen, waarbij zij transparant en open heeft gecommuniceerd naar docenten over de knelpunten die zij ondervond. Juist daarom vindt zij het besluit onterecht en onrechtmatig en voelt zij zich de dupe van willekeur en machtsmisbruik. Appellante heeft gesteld dat zij bij alle cursussen in het collegejaar 2014-2015 heeft voldaan aan het inleveren van opdrachten, participeren in de lessen, deelnemen aan groepspresentaties en het schrijven van papers, voorafgaand door het schrijven van een eerste opzet. Zij is nooit geweest op het risico dat zij liep met betrekking tot plagiaat. Haar is alleen gezegd dat ze op haar schrijfstijl moet letten aangezien dit eerder spreektaal was dan academisch, dat ze de concepten niet op de goede manier gebruikte en dat ze teveel bestaande teksten parafraseerde. Ze heeft wel de informatie over plagiaat op blackboard gelezen maar zij had moeite met de praktische toepassing hiervan.

Op 22 februari 2015 heeft appellante feedback ontvangen op haar eindpaper voor Playful Media Cultures. Het paper is tevens nabesproken. De gevolgen en risico's van de wijze waarop zij bronnen, vertalingen en citaten en parafraseringen in haar papers vermeldt, zijn niet aan de orde gekomen terwijl een nabespreking juist is bedoeld om zich te kunnen ontwikkelen. Appellante heeft in het kader van de herkansing een ander paper geschreven en begin juni 2015 ingeleverd.

Appellante heeft op eigen initiatief cursussen gevolgd, zoals academisch schrijven en lezen, timemanagement, onderzoeksopzetten en persoonlijke begeleiding bij het schrijven van papers. Dit heeft zij gedaan omdat ze op haar achtste naar Nederland is verhuisd en een achterstand heeft ten aanzien van de Nederlandse taalontwikkeling. Zij heeft aangegeven in diverse gesprekken met medewerkers van de UU dat de studie moeizaam verliep waarop vanuit de UU geen actie is ondernomen.

Een opmerking over het gebruik van een letterlijk citaat in een door appellante gemaakte video maakt niet dat zij begreep hoe zij het gebruik van een letterlijk citaat moest toepassen in een schriftelijk stuk.

Een evaluatiegesprek conform art. 5.1 lid 3 van de OER heeft niet met appellante plaatsgevonden.

Verder heeft appellante aangevoerd dat zij de oratie van de docent, behorend tot de lesstof, niet heeft vermeld maar wel alle indirecte bronnen. Dat zij dit werk heeft opgenomen in haar paper om het te doen voorkomen alsof het haar eigen werk was, is dan ook (te) ver gezocht, aangezien zij wist dat dezelfde docent haar werk zou beoordelen.

In het besluit staat een tegenstrijdigheid. In het tweede punt wordt de vertaling op pagina 7 van de paper uit Salen & Zimmerman (2004) waarbij appellante wel de bron heeft vermeld maar geen aanhalingstekens heeft gebruikt, beoordeelt als plagiaat terwijl hetzelfde bij het derde punt niet beoordeeld wordt als plagiaat.

In vergelijking met de onderbouwing van het besluit van 18 februari 2016 met betrekking tot de paper van het vak Nieuwe Media en Participatiecultuur, is de vaststelling tot plagiaat onzorgvuldig en in strijd met redelijkheid en het gelijkheidsbeginsel. Beide papers vertonen dezelfde wijzen van bronvermelding, citaten en vertalingen terwijl het gewicht dat hieraan wordt toegekend, verschilt.

Ook de resultaten van het Ephorusrapport geven geen bevestiging dat sprake is van plagiaat.

Door verweerster is het volgende naar voren gebracht.

Per september 2014 is appellante begonnen aan een premastertraject dat bestaat uit 7 cursussen en een eindwerkstuk. In periode 2 van het collegejaar 2014-2015 volgde appellante de cursus Playful Media Cultures. Het eindresultaat was onvoldoende, het paper zelf werd beoordeeld met een 3,51. Het eindcijfer van de cursus was een 4,1. Als reparatie moest appellante het eindpaper herschrijven. In plaats daarvan heeft ze een nieuw paper geschreven, over een nieuw onderwerp, tegen het advies van de docent in. De inleverdatum van dat paper werd, ook na uitstel van de deadline, niet gehaald door appellante en is daarom niet beoordeeld. Op 15 december 2015 heeft verweerster op verzoek van appellante besloten dat dat paper en het paper voor het vak Nieuwe media en Participatiecultuur alsnog beoordeeld moesten worden in het kader van een bijzondere toetsvoorziening. Appellante heeft deze papers op 2 december 2015 ter beoordeling ingeleverd bij verweerster. Beide examinatoren hebben vervolgens een vermoeden van plagiaat gemeld. Verweerster heeft deze meldingen in behandeling genomen en na bestudering daarvan, na het lezen van de schriftelijke reactie van appellante en na haar te hebben gehoord in een aparte zitting, is een beslissing genomen over beide vermoedens van plagiaat. In het paper van de cursus Playful Media Cultures is plagiaat vastgesteld. In het paper van de cursus Nieuwe Media en Digitale Cultuur is geen plagiaat vastgesteld.

Studenten worden op verschillende manieren en verschillende momenten gewezen op het belang van wetenschappelijke integriteit en op de gangbare definitie van fraude en plagiaat. Uiteraard staan deze vermeld in artikel 5.15 van de OER en op de facultaire en universitaire website. In de cursushandleiding van Nieuwe Media en Participatiecultuur is de volledige tekst betreffende fraude en plagiaat opgenomen en wordt verwezen naar de Handleiding Academische Vaardigheden. In de cursushandleiding van Playful Media Cultures wordt verwezen naar het Algemeen Reglement Nederlandstalige cursussen BA TFT3.

In de feedback die appellante heeft gekregen op eerder werk (ingeleverd en beoordeeld vóór december 2015) is zij ook meermalen gewezen op haar slordige en onvolledige manier van citeren. Het woord plagiaat komt bij cursussen en nabesprekingen aan bod.

In de OER is helder aangegeven in welke situaties er sprake is van plagiaat. Het gebruik van teksten van anderen, al dan niet in vertaling, zonder gebruik van verwijzing én aanhalingstekens, is een vorm van plagiaat. Bij het parafraseren van teksten van anderen moet net zo zorgvuldig aangegeven worden waar een parafraze begint en eindigt.

Verweerster heeft aangevoerd dat zij met evenveel zorgvuldigheid heeft gewogen waar inderdaad sprake was van plagiaat. Hierbij heeft verweerster de regels met enige soepelheid toegepast: daar waar aanhalingstekens ontbraken, maar desalniettemin duidelijk was uit de tekst welke passages er precies waren geciteerd of geparafraseerd, heeft zij dit niet beoordeeld als plagiaat.

Ondanks deze soepelheid kon verweerster niet anders dan constateren dat de appellante in het paper voor de cursus Playful Media Cultures de regels omtrent correct brongebruik echt overtreden heeft. De opgelegde sanctie, een berisping en het ongeldig verklaren van het paper, is de lichtst mogelijke sanctie conform OER.

Verweerster heeft ervoor gekozen om gebruik te maken van haar bevoegdheid omdat appellante al een behoorlijke tijd bij de UU studeert en omdat het om een ernstig feit gaat.

Op grond van de stukken en hetgeen tijdens de zitting naar voren is gebracht overweegt het College het volgende.

Artikel 5.15 van de OER bepaalt ten aanzien van fraude en plagiaat het volgende:

"1. Onder fraude en plagiaat wordt verstaan: het handelen of nalaten van een student waardoor een juist oordeel over zijn kennis, inzicht en vaardigheden geheel of gedeeltelijk onmogelijk wordt.

Onder fraude valt onder meer:

- *tijdens de toets spieken. Degene die gelegenheid biedt tot spieken is medeplichtig aan fraude;*
- *tijdens de toets in het bezit zijn (d.w.z. bij zich te hebben) van hulpmiddelen voorgeprogrammeerde rekenmachine, mobiele telefoon, smartwatch, smartglasses, boeken, syllabi, aantekeningen etc.) waarvan de raadpleging niet uitdrukkelijk is toegestaan;*
- *door anderen laten maken van (delen van) een toets of studieopdracht en het voordoen als eigen werk;*
- *zich voor de datum of het tijdstip waarop de toets zal plaatsvinden, in het bezit stellen van de vragen, opgaven of antwoorden van de desbetreffende toets;*
- *fingeren van enquête- of interviewantwoorden of onderzoekgegevens;*

Van plagiaat is sprake bij het in een scriptie of ander werkstuk gegevens of tekstgedeelten van anderen overnemen zonder bronvermelding. Onder plagiaat valt onder meer:

- *het knippen en plakken van tekst van digitale bronnen zoals encyclopedieën en digitale tijdschriften zonder aanhalingstekens en verwijzing;*
- *het knippen en plakken van teksten van het internet zonder aanhalingstekens en verwijzing;*
- *het overnemen van gedrukt materiaal zoals boeken, tijdschriften en encyclopedieën zonder aanhalingstekens en verwijzing;*
- *het opnemen van een vertaling van bovengenoemde teksten zonder aanhalingstekens en verwijzing;*
- *het parafaseren van bovengenoemde teksten zonder (deugdelijke) verwijzing: parafrasen moeten als zodanig gemarkeerd zijn (door de tekst uitdrukkelijk te verbinden met de oorspronkelijke auteur in tekst of noot), zodat niet de indruk wordt gewerkt dat het gaat om eigen gedachtegoed van de student;*
- *het overnemen van beeld-, geluids- of testmateriaal van anderen zonder verwijzing en dit zodoende laten doorgaan voor eigen werk;*
- *het zonder bronvermelding opnieuw inleveren van eerder door de student gemaakt eigen werk en dit laten doorgaan voor in het kader van de cursus vervaardigd oorspronkelijk werk, tenzij dit in de cursus of door de docent uitdrukkelijk is toegestaan;*
- *het overnemen van werk van andere studenten en dit laten doorgaan voor eigen werk. Indien dit gebeurt met toestemming van de andere student is de laatste medeplichtig aan plagiaat;*
- *ook wanneer in een gezamenlijk werkstuk door een van de auteurs plagiaat wordt gepleegd, zijn de andere auteurs medeplichtig aan plagiaat, indien zij hadden kunnen of moeten weten dat de ander plagiaat pleegde;*

- *het indienen van werkstukken die verworven zijn van een commerciële instelling (zoals een internetsite met uittreksels of papers) of die tegen betaling door iemand anders zijn geschreven.*

De faculteit draagt er zorg voor dat studenten op de hoogte worden gebracht van de principes van wetenschapsbeoefening en van wat als fraude en plagiaat wordt aangemerkt. Op students.uu.nl staat een checklist waarmee kan worden vastgesteld of er sprake is van plagiaat.

- 2.a. Wanneer fraude of plagiaat wordt geconstateerd of vermoed, deelt de examinerator schriftelijk mee aan de student en aan de examencommissie.*
- b. De examencommissie stelt de student in de gelegenheid:*
  - *daarop schriftelijk te reageren, binnen een termijn van 10 werkdagen*
  - *te worden gehoord.*
- 3. De examencommissie stelt vast of er sprake is van fraude of plagiaat en deelt de student schriftelijk haar besluit en de sancties conform het bepaalde in het vierde lid mede, onder vermelding van de beroepsmogelijkheid bij het College van beroep voor de examens.*
- 4. Fraude en plagiaat wordt door de examencommissie als volgt bestraft:*
  - a. In ieder geval:*
    - *ongeldig verklaren van het ingeleverde werkstuk of toets*
    - *berisping, die aangetekend wordt in OSIRIS.*
  - b. En eventueel voorts, afhankelijk van aard en omvang van de fraude of plagiaat, en van de studiefase van de student, één of meer van de volgende sancties:*
    - *verwijderen uit de cursus*
    - *het niet meer in aanmerking komen voor een positief judicium (cum laude) als bedoeld in art. 6.2*
    - *uitsluiting van deelname aan toetsen of andere vormen van toetsing die behoren bij het betreffende onderwijsonderdeel voor het lopende academisch jaar, dan wel voor een periode van 12 maanden*
    - *volledige uitsluiting van deelname aan alle toetsen of andere vormen van toetsing voor een periode van 12 maanden.*
  - c. Indien de student reeds eerder een berisping heeft gekregen: volledige uitsluiting van deelname aan alle tentamens of andere vormen van toetsing voor een periode van 12 maanden en het advies de opleiding te verlaten.*
  - d. Bij zeer ernstige en/of herhaalde fraude kan de examencommissie het college van bestuur voorstellen de inschrijving voor de opleiding van de betrokkene definitief te beëindigen."*

Omtrent de beroepsgronden van appellante oordeelt het College als volgt.

Het verst strekkende betoog van appellante komt erop neer dat in dit geval geen sprake is van plagiaat aangezien zij ten aanzien van de praktische toepassing van bronvermelding niet (voldoende) is begeleid en onvoldoende duidelijk is gewaarschuwd voor de gevolgen van onjuiste toepassing hiervan.

Uit de stukken en de behandeling ter zitting leidt het College af dat appellante via verschillende schriftelijke bronnen is geïnformeerd over de regels omtrent fraude en plagiaat waarbij tevens de mogelijke gevolgen van fraude of plagiaat staan vermeld. Appellante heeft ter zitting aangegeven dat zij van deze bronnen ook kennis heeft genomen. Uit de verklaringen van de ter zitting aanwezige coördinatoren Glas en De Vries is ook af te leiden dat zij aan de begeleiding van appellante veel tijd hebben besteed en dat daarbij ook een deugdelijke bronvermelding ter voorkoming van plagiaat aan de orde is gekomen. Uit dit samenstel van informatiebronnen kan de faculteit niet zonder meer gezegd worden in haar plichten jegens appellante tekort geschoten te zijn.

Ter zitting heeft het College verder geconstateerd dat appellante een vooropleiding tot docent Geschiedenis heeft gehad en dat zij aan haar tweede studiejaar bij de faculteit Geesteswetenschappen bezig is. Ter zitting heeft appellante er blijk van gegeven het aldaar verhandelde voldoende te begrijpen en daarop inhoudelijk te reageren, zodat minstgenomen aannemelijk is dat zij de aan haar mondeling gegeven informatie heeft begrepen of kunnen begrijpen. De achterstand die appellante als niet autochtone Nederlandse stelt te hebben ten aanzien van haar schriftelijke uitdrukkingsvaardigheid in de Nederlandse taal maakt daarom niet dat appellante de verstrekte schriftelijke en mondelinge informatie zich niet of niet voldoende eigen heeft kunnen maken. Evenmin kan daaruit worden afgeleid dat appellante de eisen die aan een juiste bronvermelding worden gesteld om die redenen niet konden worden nageleefd.

Indien appellante in weerwil van het hiervoor staande toch problemen bleef ondervinden met de toepassing van de juiste bronvermelding, dan had het op haar weg gelegen om verdere navraag te doen of de hulp van derden in te roepen, zeker gezien de eerdere aanwijzingen over de bronvermelding in de beoordelingsformulieren ten aanzien van de cursus Computergames in context. Dat hierbij niet letterlijk is gewezen op de mogelijkheid van plagiaat, maakt dit niet anders. Op grond van het hiervoor staande volgt het College appellante niet in het hiervoor aangehaalde betoog.

Verweerster heeft in het bestreden besluit in de derde alinea aangegeven welke delen van het door appellante ingediende paper voor de cursus Playful media cultures worden aangemerkt als plagiaat. Samengevat komt het erop neer dat het werk dat door appellante is ingediend voor een deel bestaat uit (bijna) letterlijke citaten van de oratietekst van prof. dr. J. Raessens waarbij deze tekst op geen enkele wijze als bron is vermeld. Voorts is een passage bestaande uit meerdere zinnen (bijna) letterlijk vertaald uit Salen & Zimmerman (2004), "Rules of Play". Hierbij staat aan het eind van meerdere zinnen een bron waarbij niet duidelijk is op te maken welke zinnen precies zijn overgenomen. Ook is niet met aanhalingstekens aangegeven waar het letterlijke vertalingen betreft.

Het College onderschrijft op grond van het hierboven genoemde artikel uit de OER het door verweerster ingenomen standpunt dat sprake is van plagiaat.

Het College is verder van oordeel dat het feit dat verweerster bij een gedeelte van de tekst in een ander paper geen plagiaat heeft vastgesteld, niet maakt dat zij in het hier aan de orde zijnde paper het vaststellen van plagiaat achterwege had moeten laten. Verweerster heeft voldoende gemotiveerd waarom zij in het onderhavige geval wel en in het andere geval niet tot deze vaststelling is gekomen. Er zijn verder geen andere feiten of omstandigheden gesteld die voor verweerster aanleiding hadden moeten zijn het vaststellen van plagiaat achterwege te laten en daaraan overeenkomstig artikel 5.15 lid 4 van het OER daaraan een sanctie te verbinden.

Verweerster heeft hierbij gekozen voor de minst zware sancties te weten een ongeldigverklaring van de paper en een berisping die aangetekend wordt in Osiris. Het College is van oordeel dat de aan appellante opgelegde sanctie, gelet op de belangen van de instelling om een zo hoog mogelijk wetenschappelijk niveau en integriteit te waarborgen en het gegeven dat appellante als tweedejaarsstudent op de hoogte is dan wel behoort te zijn van de regels omtrent plagiaat en de belangen van appellante die hierdoor in haar studievoortgang niet in relevante mate wordt beperkt, niet buitenproportioneel is.

Nu het beroep ongegrond wordt verklaard, is voor een veroordeling van verweerster in de proceskosten geen plaats.

III . Uitspraak

Het College,

- I. Verklaart het beroep van appellante ongegrond.
- II. Bepaalt dat deze uitspraak in afschrift wordt verzonden aan partijen, aan het College van Bestuur van de Universiteit Utrecht, aan het bestuur van de faculteit Geesteswetenschappen en verkrijgbaar wordt gesteld voor belangstellenden.

Aldus vastgesteld te Utrecht op 19 mei 2016 door mr. W.M.P. van Alphen, voorzitter, dr. P. van der Sluijs, prof. dr. H. Middelkoop, prof.dr. L.W Jenneskens, F.E.J. de Jong, leden, in tegenwoordigheid van X.L. Westenburg LL B, secretaris, en bekend gemaakt op 10 juni 2016.

X.L. Westenburg LL B,
secretaris

mr. W.M.P. van Alphen,
voorzitter

Ingevolge de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek kan door belanghebbenden tegen deze uitspraak beroep worden ingesteld bij het College van Beroep voor het Hoger Onderwijs, Postbus 16137, 2500 BC Den Haag (www.cbho.nl). Het beroep dient te worden ingesteld binnen zes weken, welke termijn aanvangt met de dag na die waarop de uitspraak is verzonden, onder vermelding van uw adres, telefoonnummer en mailadres. Aan het instellen van een beroep zijn kosten verbonden.